

Resultaten van de Digitale wijkraadpleging en "Groene Tocht door Zuidwest" voorjaar 2013

Een nieuwe vorm van wijkraadpleging: combinatie van internet technologie, het houden van een buurtschouw en Community Building naar "Groen in Zuidwest" door de wijkraad Zuidwest

Van: Jeroen Collard, bestuurslid Wijkraad Zuidwest en projectleider
"Groene Tocht door Zuidwest"
Bestemd voor: Wijkraad Zuidwest
Status: Definitief
Datum: 7 juli 2013
Bijlages: Eindrapportage Groene Tocht door Zuidwest

Samenvatting

In het voorjaar van 2013 heeft de wijkraad Zuidwest samen met Pionira een digitale wijkraadpleging en een buurtschouw gehouden genaamd "Groene Tocht door Zuidwest". Deze wijkraadpleging is in juli 2013, zoals gepland, afgerond. Met deze wijkraadpleging wilde de wijkraad Zuidwest inzicht verkrijgen in "Groen in Zuidwest" en hoe participatie van bovenaf en van onderop in Zuidwest op het gebied van groen en zelfbeheer zich ontwikkelt. De directe aanleiding voor de wijkraad om deze wijkraadpleging naar dit onderwerp te doen was dat in het najaar van 2012 de gemeente Utrecht het wijkgroenplan Zuidwest heeft opgestart. Hierbij werd aan bewoners gevraagd om zelf ideeën in te brengen en aan te geven of zij bereid waren om zelf hun plan uit te voeren en te beheren.

Zoals gezegd bestond het gezamenlijke project van de wijkraad Zuidwest en Pionira uit twee onderdelen.

1. Het houden van een digitale wijkraadpleging door gebruik te maken van een digitale kaart en meldingstechnologie.
2. Het houden van een fysieke buurtschouw "Groene Tocht door Zuidwest" langs
 - De initiatieven van bewoners in het wijkgroenplan Zuidwest én
 - De groene initiatieven van bewoners en particuliere organisaties in Zuidwest

Tijdens dit project heeft de wijkraad Zuidwest geëxperimenteerd met deze nieuwe vorm van wijkraadpleging en met de rol als community builder.

Voor het uitvoeren van digitale wijkraadpleging heeft de wijkraad Zuidwest een digitale kaart door Pionira laten bouwen.

De fysieke buurtschouw "Groene Tocht door Zuidwest" heeft op 26 mei 2013 plaatsgevonden en was een succes. U in de wijk Kanaleneiland heeft hier een filmpje gemaakt en is te bekijken op <http://www.uindewijk.nl/kanaleneiland/artikel/586/>

De wijkraad heeft aan naar aanleiding van deze Groene Tocht ook een prijs uitgereikt voor het beste groene initiatief in Zuidwest. De winnaar van deze prijs is "De Achtertuin" in Transwijk Noord geworden. Op 27 juni hebben Astrid van Maarseveen, Jeroen Collard namens de wijkraad Zuidwest en Marise Bout van Pionira de prijs (3 fruitbomen) uitgereikt aan Frank Hermse. Voor meer informatie over de Achtertuin: <http://deachtertuin.wordpress.com/>

Uit deze digitale wijkraadpleging en "Groene Tocht door Zuidwest" zijn diverse conclusies getrokken. Een belangrijke conclusie is dat het opstarten van de wijkgroenplannen door gemeente en initiatiefnemers heel langzaam gaat. Tegelijkertijd zie je dat op Kanaleneiland groene projecten die door bewoners of organisaties zelf worden opgestart succesvol zijn en dat dit de sociale cohesie ten goede komt.

Op basis van deze wijkraadpleging geeft het projectteam "Groene Tocht door Zuidwest" het volgende advies aan de wijkraad Zuidwest.

- De wijkraad Zuidwest heeft een 0-meting gedaan naar "Groen in Zuidwest" en kan op basis van de informatie van deze 0-meting de rol van waakhond op zich nemen.
- Opstellen van advies aan de gemeente Utrecht op basis van de bevindingen die zijn verzameld tijdens mondelinge gesprekken tijdens de "Groene Tocht door Zuidwest". Het opstarten van de wijkgroenplannen door de gemeente en de bewoners komt (nog) niet van de grond.
- Neem in het najaar 2013 contact op met indieners/bewoners van wijkgroenplannen om na te gaan of de wijkgroenplannen inmiddels zijn opgestart.

Resultaten Digitale Wijkraadpleging en "Groene Tocht door Zuidwest" voorjaar 2013

- Deze manier van (digitale) wijkraadpleging in combinatie met een buurtschouw is zeker toe te passen voor andere thema's.
- Start een discussie over de rol die de wijkraad op zich wil nemen bij het bouwen van communities in Zuidwest. Deze rol zou de bekendheid van de wijkraad Zuidwest kunnen vergroten maar kost tegelijkertijd veel inspanning.
- Kies bij het opbouwen van een community voor een crowdsourcingsaanpak met een breder publiek of voor een communitybuildingsaanpak met sleutelpersonen.

1. Inleiding

In het najaar van 2012 heeft de gemeente Utrecht het wijkgroenplan Zuidwest opgestart. Hierbij werd aan bewoners in Zuidwest gevraagd om zelf ideeën in te brengen en aan te geven of zij bereid waren om zelf hun groene plan uit te voeren en te beheren.

Voor de wijkraad Zuidwest was dit de aanleiding voor het uitvoeren van een digitale wijkraadpleging en het houden van een fietstocht langs enkele groene projecten in Zuidwest, "De Groene Tocht door Zuidwest".

Dit rapport, bestemd voor de wijkraad Zuidwest, beschrijft de eindrapportage van "De Groene Tocht door Zuidwest", geschreven door Pionera, de resultaten van de wijkraadpleging en gebruik van internettechnologie vanuit perspectief van de wijkraad en conclusies en advies aan de wijkraad Zuidwest.

2. Eindrapportage van Groene Tocht door Zuidwest

De wijkraad is erin geslaagd om een digitale 0-meting van de wijkgroenplannen te doen. De gegevens van de initiatieven en initiatiefnemers zijn gebundeld in de database van de digitale meldingstechnologie, een online netwerk van bewoners in de wijk die zich bezighouden met groenprojecten en een mailinglijst met 81 betrokkenen.

De wijkraad is er zo in geslaagd een offline en online netwerk van initiatiefnemers van bewoners en wijkraadsleden aan te jagen en bovengemiddelde activatiepercentages te bereiken. Er is een basis gelegd waar de wijkraad het komende jaar op voort kan bouwen. Bovendien heeft de wijkraad via de Groene Tocht mondeling informatie over de stand van zaken rondom de uitvoering van de wijkgroenplaninitiatieven en private groene initiatieven verzameld waarmee het in haar taak als waakhond richting de gemeente kan vervullen.

Voor meer informatie over de uitvoering en details van de digitale buurtschouw wordt verwezen naar "Eindrapportage Groen tocht door Zuidwest" die Pionera voor de wijkraad heeft opgesteld. Deze rapportage is te vinden via de volgende link: [Rapportage Groene Tocht door Zuidwest.pdf](#).

3. Resultaten van de wijkraadpleging en het gebruik van internettechnologie

Dit hoofdstuk bevat de resultaten van de Groene Tocht door Zuidwest en het project, gezien vanuit het perspectief van de wijkraad Zuidwest. Deze resultaten zijn onderverdeeld in 4 hoofdthema's en zijn verzameld tijdens de voorbereidingen en het uitvoeren van "De Groen Tocht door Zuidwest".

1. Wat is de stand van zaken van de wijkgroenplannen?
2. Wat is de stand van zaken de private groene initiatieven?
3. Gebruik van internet meldingstechnologie voor het opbouwen van een community
4. Wat heeft dit project voor de wijkraad opgeleverd?

Wat is de stand van zaken van de wijkgroenplannen?

Tijdens de voorbereidingen en het uitvoeren van "De Groen Tocht door Zuidwest" zijn de volgende waarnemingen gedaan.

Op 14 maart heeft de bewonersavond wijkgroenplan plaatsgevonden. Het wijkgroenplan is op 7 mei formeel door de gemeenteraad van Utrecht goedgekeurd. Echter tot op heden is er nauwelijks tot geen communicatie geweest van de gemeente naar de bewoners over de vervolgstappen.

De deelnemers aan de wijkgroenplannen moeten zich nog gaan organiseren hoe hun wijkgroenplan met de gemeente moet worden uitgevoerd en hoe het beheer ervan moet worden georganiseerd. Hier is nog veel werk te doen aan de bewonerskant. Dat de gemeente niets van zich laat horen vertraagt het opstarten van het uitvoeren van de wijkgroenplannen. Participatie van burgers om zelf groene plannen samen met de gemeente samen uit te voeren en te beheren komt nog niet van de grond.

Participatie (van bovenaf) komt nog niet op gang bij wijkgroenplan van speeltuin "De Boog".

Tijdens het bezoek aan speeltuin De Boog werd het volgende duidelijk. Bij dit wijkgroenplan moeten de bewoners zich nog organiseren. Hier kwam het beeld naar voren dat de bewoners/initiatiefnemers wachten dat de gemeente Utrecht contact met hun opneemt voor de verdere invulling en beheer van hun wijkgroenplan. Omdat er bij dit plan ook Doenja is betrokken zijn er al contacten met de gemeente waardoor men zelf bij de gemeente aanklopt om informatie. Echter als in de indieners van een wijkgroenplan geen communicatielijn met de gemeente hebben hoe worden dan deze bewoners ingelicht? Heeft dit wellicht te maken met de reorganisatie binnen de gemeente Utrecht waarbij er veranderingen gaan optreden in het beheer door de Utrechtse Vastgoed Organisatie en/of binnen de gemeentelijke dienst Stadsontwikkeling Sector Milieu en Mobiliteit? Een andere reden kan zijn dat de buurt, opleidingsniveau, kennis en kunde van de bewoners die deelnemen aan een wijkgroenplan een grote rol speelt of een wijkgroenplan langzaam of juist wat sneller van de grond komt.

De gemeente heeft echter wel aangegeven dat de meeste wijkgroenplannen in het najaar 2013 moeten zijn opgestart. Het is twijfelachtig of dit nog haalbaar is. De wijkraad twijfelt aan de haalbaarheid hiervan en heeft intussen aan de gemeente gevraagd om hier duidelijk over te communiceren.

Wat is de stand van zaken van de private groene initiatieven?

De private groene initiatieven op Kanaleneiland komen wel van de grond en lopen soms al langer dan een jaar. Hier zie je dat de zelforganisatie van de bewoners en organisaties leidt tot leuke groene projecten die de sociale cohesie tussen bewoners en buurt bevordert. Voorbeelden zijn Social Garden, De Achtertuin of Food for Good.

Waarom loopt het project "De Achtertuin" zo goed, door participatie van onderop?

Tijdens het bezoek aan de Achtertuin gaf men aan dat hun project de contacten tussen de bewoners onderling sterk heeft verbeterd wat weer ten goede komt aan de sociale cohesie. Men gaf aan dat een van de redenen de economische crisis kan zijn. (Hoogopgeleide) bewoners verhuizen op dit moment niet zo snel en maken daarmee impliciet de keuze om meer tijd om hun eigen woonomgeving te steken. Het grote verschil tussen De Achtertuin en een wijkgroenplan is dat bij De Achtertuin de bewoners uit eigen initiatief zijn begonnen. Bij het wijkgroenplan is de gemeente Utrecht de partij geweest die het eerste initiatief heeft genomen. Een essentieel verschil.

Gebruik van internet meldingstechnologie voor het opbouwen van een community

Het gebruik van de meldingstechnologie en gebruik van het forum op de website door deelnemers is minimaal geweest. Er is geëxperimenteerd met een mengvorm van community building via een besloten forum met sleutelpersonen en een crowdsourcingscampagne via het crowdsourcingsplatform van Buurtschouw.nl. Voor een succesvolle crowdsouringscampagne is een bredere thematiek en een breder publiek nodig. Voor een community buildingsaanpak is alleen een forum de beste keuze.

De afhankelijkheid van de kleine groep initiatiefnemers was groot. Binnen deze groep zijn er aanzienlijke verschillen in digitale vaardigheden en betrokkenheid bij de Groene Tocht door Zuidwest, waardoor het bereiken en aanjagen van deze groep moeizaam verliep. Het positiefste voorbeeld is de Achtertuin. Dit initiatief heeft als eerste zelf de melding op de kaart gedaan. Hier is het ook gelukt om via internet een koppeling te maken tussen de Groene Tocht initiatief en de website van De Achtertuin zelf. Dit heeft geresulteerd dat 29 personen op De Achtertuin hebben gestemd. De Achtertuin is daarmee ook de winnaar geworden van de Groene Tocht prijsvraag. Meer informatie over de Achtertuin is te vinden op <http://deachtertuin.wordpress.com/>

Het is niet vanzelfsprekend dat de diverse wijkgroenplannen en private initiatieven elkaar op zoeken. Het opbouwen van een community rondom "Groen in Zuidwest" staat nog in de kinderschoenen maar de eerste stappen worden nu gezet.

Wat heeft dit project voor de wijkraad opgeleverd?

De wijkraad heeft de volgende resultaten bereikt.

- De Groene Tocht (de fysieke buurtschouw langs de wijkgroenplannen en private groene projecten in Zuidwest) op 26 mei was een succes. De wijkraad Zuidwest heeft door het houden van deze tocht contact gelegd met een specifieke groep bewoners die groen een warm hart toedragen en heeft zich zelf op de hoogte kunnen stellen van alle plannen. Zij kan nu ook haar rol als waakhond voor de uitvoering van het wijkgroenplan Zuidwest op zich nemen.
- Door het houden van deze Groene Tocht en het inzetten van internettechnologie heeft de wijkraad geëxperimenteerd met de rol van community builder en manager (vervuld door Pionira) voor het bouwen van een community rond "Groen door Zuidwest". De wijkraad Zuidwest zal voor haar zelf moeten bepalen of en hoe zij deze rol verder wil gaan vervullen.
- U in de wijk Kanaleneiland heeft een leuke film gemaakt over de Groene Tocht. Deze is bijvoorbeeld 37 keer bekeken op de Meer Meerwede Facebook pagina bekeken. Zie voor het filmpje van U in de wijk: <http://www.uindewijk.nl/kanaleneiland/artikel/586/>

Hoe zit het nu met de bekendheid van de wijkraad bij (een specifiek deel) van de bewoners in Zuidwest?

Als de wijkraad meer bekend wil worden in Zuidwest dan zal zij ook daadwerkelijk het contact met de bewoners- en organisaties zelf moeten opzoeken en zal zij haar netwerk moeten uitbreiden en onderhouden, bijvoorbeeld als community builder en/of community manager. Tijdens het Groene Tocht project heeft Pionira hier veel werk uit handen van de wijkraad genomen. De wijkraad was door onderbemanning zelf onvoldoende in staat hier een grotere rol in te spelen. Pionira heeft de rol van community manager namens de wijkraad opgepakt en zal dit tot 25 maart 2014 blijven doen.

4. Conclusies en advies aan wijkraad Zuidwest

Conclusies

Uit dit project zijn de volgende conclusies voor de **wijkraad** te trekken.

1. De Groene Tocht (de fysieke buurtschouw langs de wijkgroenplannen en private groene projecten in Zuidwest) op 26 mei was een succes. De wijkraad Zuidwest heeft door het houden van deze tocht contact gelegd met bewoners en zich zelf op de hoogte kunnen stellen van alle plannen. Zij kan nu ook haar rol als waakhond voor de uitvoering van het wijkgroenplan Zuidwest op zich nemen.
2. Participatie van onderop waarbij burgers zelf hun wijkgroenplannen samen met de gemeente uitvoeren komt nog niet van de grond. De gemeente heeft echter wel aangegeven dat de meeste wijkgroenplannen in het najaar 2013 moeten zijn opgestart. De wijkraad twijfelt aan de haalbaarheid hiervan en heeft intussen de gemeente gevraagd om hier duidelijk over te communiceren.
3. Private groene initiatieven komen wel van de grond en bevorderen sociale cohesie. De Achtertuin is hiervan een mooi voorbeeld. Het grote verschil tussen De Achtertuin en een wijkgroenplan is dat bij De Achtertuin de bewoners uit eigen initiatief zijn begonnen. Bij het wijkgroenplan is de gemeente Utrecht de partij geweest die het eerste initiatief heeft genomen. Een essentieel verschil.
4. Door het houden van deze Groene Tocht en het inzetten van internettechnologie heeft de wijkraad geëxperimenteerd met de rol van community manager voor het bouwen van een community. De wijkraad Zuidwest zal voor haar zelf moeten bepalen of en hoe zij deze rol als community builder en community manager in de toekomst verder wil gaan vervullen.
5. Bij het opbouwen van een community rondom "Groen in Zuidwest" is er geëxperimenteerd met een mengvorm van community building via een besloten forum met sleutelpersonen en een crowdsourcingscampagne via het crowdsourcingsplatform van Buurtschouw.nl. Voor een succesvolle crowdsouringscampagne is een bredere thematiek en een breder publiek nodig. Voor een community buildingsaanpak is alleen een forum de beste keuze.